

Verplichte negatieve testverklaring om Nederland in te mogen reizen

Besispunten DOC, ACC, MCC:

1. Wat gaan we vragen aan wie
 - a. Uitzonderingscategorieën
 - b. Vervangen door vaccinatie (ook vraag aan RIVM/ OMT)
2. Wel of geen registratie van reizigers
3. Hoe controleren en handhaven
 - a. Rol vervoerders
 - b. Welke sanctie

Wat gaan we vragen aan wie?

Momenteel is het voor reizigers, uit een land van buiten de EU/Schengen dat niet op de lijst van veilige landen van de Europese Unie staat en die ook uitgezonderd zijn op het EU-inreisverbod, verplicht om een negatieve testverklaring te tonen. Zoals het er nu naar uitziet, wordt dit in januari verplicht voor alle reizigers die vanuit een hoogrisicogebied naar Nederland vliegen. Het uiteindelijke doel is om deze negatieve testverklaring voor alle reizigers die Nederland inreizen uit hoogrisicogebieden verplichten.

Hoogrisicogebieden

De negatieve testverklaring wordt alleen verlangd van reizigers uit hoog-risicogebieden of van reizigers die de afgelopen 10 dagen voorafgaand aan hun inreis in Nederland in een hoogrisicogebied zijn geweest. Buiten de EU zijn dit de landen die niet op de Veilige landen lijst van de EU staan. Binnen EU geldt het wekelijkse RIVM advies, het gaat dus om reizigers uit landen die vanwege een hoog aantal besmettingen een oranje reisadvies hebben

Uitzonderingscategorieën

Alle reizigers van 13 jaar en ouder die vanuit een hoogrisicogebied naar Nederland reizen, onafhankelijk van de vervoersmodaliteit.

Categorieën die geen negatieve testverklaring hoeven te tonen:

- Reizigers die vanuit een land reizen dat niet is aangemerkt als hoogrisicoland
- Reizigers die niet langer dan 72 uur in het buitenland zijn geweest (het is tijdens een kort bezoek onmogelijk om je te laten testen (hier vallen ook grenswerkers, grensstudenten en grensscholieren onder
- Personen werkzaam in het transport van goederen en ander transportpersoneel, voor zover noodzakelijk, dit omvat vrachtwagens en ander goederenvervoer over de weg, containerschepen, bulkschepen (bijvoorbeeld erts of steekool), tankers (brandstoffen en chemicaliën), visserij
- Personen werkzaam in personenvervoer. Dit betreft het personeel in alle vervoersmodaliteiten, zoals piloten, treinmachinisten, buschauffeurs en zeevarenden, die in uitoefening van hun functie reizen
- Zeevarenden in het bezit van een zeemansboekje. De uitzonderingen gelden niet voor zeevarenden op commerciële jachten en pleziervaart
- Transitpassagiers die Nederland naar een ander land willen reizen en direct per vliegtuig verder reizen zonder daarbij de luchthaven te verlaten
- Staatshoofden en leden van een (buitenlandse) regering

Besluit: Zijn dit de uitzonderingscategorieën?

Type test

Het moet vooralsnog gaan om een PCR (polymerase chain reaction)-test van maximaal 72 uur oud voor aankomst in Nederland. De PCR-test is op dit moment de enige test die gevalideerd is voor

mensen zonder klachten en overal ter wereld beschikbaar is. Een andere test wordt geaccepteerd zodra het OMT/ RIVM aangeeft dat deze test hiervoor ook geschikt is.

De negatieve testuitslag mag in de volgende talen zijn: Nederland, Engels, Frans en Spaans. De testuitslag dient de volgende elementen te bevatten:

1. Type test (moet PCR (moleculair) zijn en een test op Sars-Cov-2/COVID-19);
2. Testresultaat (moet negatief zijn);
3. Voor- en achternaam (overeenkomstig met gegevens op het paspoort);
4. Datum en tijd van afname van test (maximaal 72 uur oud bij aankomst in Nederland);
5. Gegevens instituut/laboratorium dat de test heeft afgenomen

Controle op echtheid

Van de vervoersmaatschappij en van de KMar wordt verwacht de gegevens te controleren die op de negatieve testverklaring en/of de oplegger staan. Op dit moment bestaat geen mogelijkheid om de authenticiteit van een negatieve testverklaring te controleren (dat wil zeggen of een verklaring daadwerkelijk is afgegeven door een gevalideerde instantie). Verder bestaat momenteel geen wereldwijd overzicht van gevalideerde laboratoria. Dit maakt controle op echtheid nu niet mogelijk. Er zijn dus ook geen gevolgen voor de luchtvaartmaatschappij wanneer blijkt dat een testuitslag frauduleus is. Een reiziger kan hiervoor wel vervolgd worden voor valsheid in geschrifte.

Vaccinaties

Nu er in sommige landen al gevaccineerd wordt, en dit vanaf begin 2021 ook in Nederland gaat starten, is het zaak om hierover een besluit te nemen. Kan de negatieve testuitslag vervangen worden door bewijs van vaccinatie? Zo ja, welke vaccinaties accepteren we, hoe moeten reizigers dit aantonen, vanaf wanneer zijn mensen voldoende beschermd om de negatieve testuitslag te vervangen? Geldt het voor alle typen vaccins?

Besluit: hoe om te gaan met vaccinatie? Input nodig van RIVM/ OMT.

Wel of geen registratiesysteem

Er dient een besluit genomen te worden of reizigers zich voorafgaand aan inreis in Nederland dienen te registreren. Er zijn meerdere scenario's mogelijk.

Scenario 1: Wel een registratiesysteem. Een registratiesysteem verhoogt de betrouwbaarheid van de maatregel. Een reiziger moet zich registreren als hij vanuit Nederland naar een hoogrisicogebied reist of vanuit een hoogrisicogebied naar Nederland reist. Dit helpt bepalen hoe lang iemand in het buitenland is geweest, waar iemand vandaan komt en of iemand een negatieve testverklaring moet kunnen tonen. Reizigers kunnen dan hun negatieve testuitslag uploaden waarna ze een bevestiging ontvangen die gemakkelijk gecontroleerd kan worden door vervoerders en de autoriteiten. Een voorbeeld hiervan is het Amerikaanse ESTA-systeem.

Voorbeeld: stel dat Duitsland een geel reisadvies heeft en Oostenrijk een oranje reisadvies. Op de grens kun je niet zien waar iemand vandaan komt. Als er een registratieplicht geldt, kan nog steeds iemand zich bewust verkeerd registreren. Veel mensen zich echter naar waarheid registreren, dat controle en handhaving vereenvoudigt.

Het knelpunt van het invoeren van een registratiesysteem zit bij de privacyaspecten. Dit vergt dus een uitgebreide (juridische) motivering en advisering van de Autoriteit Persoonsgegevens. De (medische) gegevens worden door de overheid verwerkt, waardoor invoering (naar verwachting) in ieder geval vertraagd zal worden.

Scenario 2: Geen registratiesysteem, wel digitale oplossing. Indien niet gekozen wordt voor een registratieplicht, kan gekeken worden naar een digitale oplossing/app waarbij de gebruiker de gegevens bij zichzelf houdt en de overheid deze dus niet verwerkt. Hiertoe worden internationaal ook initiatieven voor ontwikkeld (bijvoorbeeld door IATA). Het lijkt echter nog maanden te duren voordat hier een werkend systeem is ontwikkeld. Een andere mogelijkheid is gebruik te maken van

reeds bestaande producten zoals de Google of Apple wallet. Hierin worden echter alleen documenten opgeslagen, maar deze worden niet getoetst.

Bovendien is bij dit scenario de vraag in hoeverre wij als Rijksoverheid van reizigers kunnen verwachten een app te gebruiken die niet is uitgegeven door de overheid. Dit kan dan bovendien alleen op basis van vrijwilligheid. Veel mensen zullen/ kunnen dus gebruik blijven maken van een papieren testuitslag.

Scenario 3: Geen registratiesysteem. Momenteel moeten reizigers de negatieve testuitslag en een ondertekende verklaring op papier tonen als zij van buiten de EU naar Nederland komen. De ondertekende verklaring is gemakkelijker controleren voor de KMar dan de testuitslag zelf. Maar deze optie is wel fraudegevoeliger en het kost tijd om de verschillende testuitslagen te controleren door de vervoerders. Het wordt complex wanneer onze buurlanden geen hoogrisicoland meer zijn, maar wel als doorreisland gebruikt worden. Het is niet te achterhalen of een reizigers uit Duitsland komt of (via Duitsland) uit Oostenrijk reist. Hier helpt wellicht een verplichte registratie, maar het blijft fraudegevoelig.

Besluit: Voor welk scenario wordt gekozen?

Hoe controleren en handhaven

Juridische grond

Op grond van de Wet publieke gezondheid kunnen vervoerders in de luchtvaart- en scheepvaartsector op dit moment al verplicht worden om te controleren op de testuitslag. Met de wetwijziging van de Wpg of de TWM willen we een aantal doelen bereiken:

- 1) het mogelijk maken om voor EU-burgers (inclusief Nederlanders) een negatieve testverklaring te vragen en hen te sanctioneren wanneer zij deze niet kunnen tonen,
- 2) mogelijk maken dat vervoerders verplicht kunnen worden (en een rechtsgrond krijgen) om op de testuitslag te controleren en passagiers te weigeren indien zij dit niet kunnen tonen,
- 3) afhankelijk van het gekozen scenario registratie van reizigers mogelijk maken,

Via de wetwijziging willen we deze mogelijkheid verruimen en deze controle ook mogelijk maken voor internationale trein- en busvervoerders. Indien iemand geen negatieve testuitslag heeft, mag diegene geen gebruik maken van de diensten van deze vervoerders. Voor het inreizen bij Nederland met de auto blijft het ingewikkeld. Bij aankomst in Nederland kunnen steekproefsgewijze controles worden ingeregeld door de KMar. Dit zal op luchthavens en havens eenvoudiger in te regelen zijn vanwege de bestaande grenscontroles, maar dit kan – steekproefsgewijs – ook ingeregeld worden op de weg voor automobilisten.

Besluit:

Wat wordt de rol van vervoerders bij de handhaving?

Is er de politieke wens om interne grenscontroles uit te voeren op de negatieve testverklaring?

Sanctie

Nederland kent geen verplichte quarantaine of een verplichte test. Het is juridisch niet mogelijk om EU-burgers (inclusief Nederlanders) te weigeren aan de grens indien zij geen negatieve testverklaring hebben. Wel kunnen we hiervoor een boete opleggen als hier een juridische basis voor gecreëerd wordt. Deze boete dient hoger te zijn dan de kosten voor afname van een test. Daarnaast zal er alleen steekproefsgewijs gecontroleerd worden dus zullen alleen hoge boetes een afschrikwekkend effect hebben.

Besluit: Welke sanctie wordt opgelegd als men geen negatieve testverklaring kan tonen?

Achtergrondinformatie

Vertraging

Wanneer een reiziger buiten zijn schuld om vertraging heeft, mag de negatieve testuitslag maximaal 24 uur ouder zijn bij inreis in Nederland (dus maximaal 96 uur oud). Het is aan de passagier om te bewijzen dat hij een geldige reden heeft voor de vertraging.

EU-beleid

De Europese Raad heeft in haar aanbeveling de mogelijkheid geschept om reizigers uit hoog-risicogebieden te verplichten in quarantaine te gaan en/of deze reizigers verplicht te laten testen.

De negatieve testverklaring ziet toe op dit tweede punt. Bovendien is de negatieve testverklaring in veel landen al verplicht, waaronder Italië, Spanje, Denemarken, Griekenland.